

Tweede Kamer der Staten Generaal
t.a.v. Vaste Kamercommissie voor Volksgezondheid, Welzijn en Sport
Postbus 20018
2500 EA 's Gravenhage

Onderwerp : Begrotingsdebat Gehandicaptenbeleid
Datum : 2 maart 2026
Referentie : 26-1015/JO
Inlichtingen bij : Jiska Ogier, j.ogier@iederin.nl
Bijlagen : 1

Geachte leden van de commissie VWS,

Op maandag 9 maart komt uw commissie bijeen voor het eerste debat over de begroting gehandicaptenbeleid. De agenda laat zien dat het gehandicaptenbeleid veel onderwerpen omvat. Met deze inbreng willen wij meegeven wat, in de ogen van patiënten- en gehandicaptenorganisaties, de kern van het begrotingsdebat moet zijn.

Dit zijn onze dringende aanbevelingen:

1. Zorg voor voldoende budget voor uitvoering van de werkagenda VN-verdrag Handicap, en maak het verschil voor mensen met een beperking
2. Houd naasten met 24/7 zorgtaken overeind
3. Stop met het financieel afknijpen van zorg en ondersteuning
4. Zet in op een Hoofdlijnakkoord Gehandicaptenzorg met een bijpassende begroting

Structurele achterstelling van mensen met een beperking of chronische ziekte en hun naasten

Word je geboren met een beperking? Raak je in de loop van je leven gehandicapt? Of krijg je een kind met een beperking? Dan krijg je tegen wil en dank de lelijkste kanten van Nederland te zien. Marktwerking is belangrijker dan toereikende zorg en ondersteuning. Fysieke en digitale toegankelijkheid kan alleen als het uitkomt en discriminatie van mensen met een beperking wordt amper opgemerkt. De zorg verschaalt, met serieuze consequenties voor kwaliteit van leven. Denk aan de afwijzingen van aanvragen meerzorg, of het eenzijdig opheffen van zorgcontracten. Mensen worden aan hun lot overgelaten en onrecht aangedaan.

Ieder(in) vindt dit onacceptabel. Bovendien is het in strijd met VN-verdrag Handicap, dat Nederland in 2016 ratificeerde. Wij pleiten daarom voor behoud van kwalitatief goede zorg en ondersteuning, al dan niet in instellingen of met eigen persoonsgebonden budget ingekocht. Deze zorg en ondersteuning moet aansluiten bij mensen met een beperking of chronische ziekte en hun naasten zodat zij hun leven vorm kunnen geven op een manier die zij zelf willen.

Daarom roepen wij uw Kamer dringend op om de minister aan te sporen tot het volgende:

1. Zorg voor voldoende budget voor uitvoering van de werkagenda VN-verdrag Handicap, en maak het verschil voor mensen met een beperking

De werkagenda VN-Verdrag ligt sinds medio 2025 in de Tweede Kamer. Maar zonder extra middelen, duidelijke politieke ambitie en stevige sturing blijft uitvoering achter. Zonder snelle opschaling worden de doelen van de Nationale Strategie voor de implementatie van het VN-verdrag Handicap 2040 niet gehaald. Investeer nu, versnel, breid uit en monitor scherper, zodat het leven van mensen met een beperking merkbaar verbetert. Het nieuwe kabinet kan hier direct mee beginnen!

2. Houd naasten met 24/7 zorgtaken overeind

Naasten van mensen met een levenslange levensbrede beperking staan continu 'aan'. Hun bestaanszekerheid staat onder druk door minder betaald werk, extra zorgkosten en hoge mentale belasting. Ons systeem van zorg en ondersteuning moet hun stress verlagen, niet verhogen. De [trend om meer informele zorg te vragen is voor hen onhoudbaar](#). Naasten kunnen niet nog meer taken op zich nemen.

Zorg daarom voor tijdige afstemming, passende ondersteuning en erkenning van wat zij nu al doen. De gespecialiseerd cliëntondersteuner, onafhankelijk en domein-overstijgend, is daarin van grote waarde. Zorg voor voldoende financiering om deze ondersteuning op landelijk niveau vorm te geven.

Daarnaast roepen wij u op om te investeren in een toereikend aanbod van logeer- en respijtzorg. Deze vorm van zorg is cruciaal om langdurig en intensief voor een naaste te zorgen. Een landelijke aanpak is nodig. In het huidige versnipperde zorglandschap neemt het aanbod aan logeer- en respijtzorg af.

3. Stop met het financieel afknijpen van zorg en ondersteuning

Voor mensen met een beperking of chronische ziekte en hun naasten is de bodem bereikt. Vershraling van zorg gaat over in onrecht. Mensen staan steeds meer onder druk. Naasten worden steeds vaker overvraagd. Eigen regie krijgt in beleid het karakter van 'zoek het zelf uit'.

Mensen met een beperking en hun naasten hebben recht op een menswaardig bestaan. De overheid is verantwoordelijk om daarvoor al het benodigde te doen. [Het nieuwe coalitieakkoord, gepresenteerd op 30 januari, maakt onze zorgen nog groter](#). Bezuinigingen zoals daar gepresenteerd zijn onverantwoord en ronduit onfatsoenlijk gegeven de (financiële) druk waar mensen nu al mee te maken hebben.

3.1 Stop de bezuinigingen op de gehandicaptenzorg

In de Rijksbegrotingen zijn bezuinigingen in de gehandicaptenzorg nog steeds opgenomen vanaf het jaar 2027. Wij vinden deze bezuinigingen onaanvaardbaar en doen deze suggestie:

- Schrap definitief de controversieel verklaarde bezuinigingen (voor *behandeling*- 88 miljoen euro en bezuiniging voor *meerjarenafspraken* -52 miljoen euro).
- En schrap de bezuiniging vanaf 2027 (voor 'digitalisering' - € 18 miljoen in 2027, jaarlijks oplopend tot een bedrag van € 73 miljoen in 2029).
- Schrap de aangekondigde extra bezuinigingen in het nieuwe coalitieakkoord.

3.2 Behoud een goed en toereikend PGB

Het PGB is cruciaal voor eigen regie van mensen met een beperking of chronische ziekte en hun naasten. Dat mag niet worden uitgehold. Indexeer PGB-budgetten volledig, tarieven in alle zorgwetten moeten toereikend zijn.

- Los de problemen rond toekenning en her-aanvragen van Meezorg snel en structureel op.
- Regel structureel een eerlijke compensatie van werkgeverskosten voor budgethouders met arbeidsovereenkomsten die na 1 januari 2026 PGB ontvangen.
- Maak Zorg in natura niet voorliggend op zorg vanuit het PGB. PGB is een gelijkwaardig alternatief voor zorg in natura waar mensen recht op hebben.

3.3 Voorkom financiële problemen door stapeling van zorgkosten

Mensen met een chronische ziekte of beperking maken gebruik van verschillende regelingen uit o.a. de Wlz, Wmo, Zvw en de Jeugdwet. Vaak tegelijkertijd. De stapeling van kosten drijft velen richting financiële problemen en belemmert participatie. Dit is onwenselijk en strijdig met het VN-verdrag Handicap. Verlaag daarom de stapeling van zorgkosten.

- Verlaag eigen bijdragen en eigen risico voor mensen met een levenslange en levensbrede beperking.
- Introduceer geen nieuwe eigen bijdragen.
- Heroverweeg de vervanging van het abonnementstarief per 1-1-2027.
- Baseer eigen bijdragen altijd alleen op het inkomen of eigen vermogen van de persoon zelf. Dus niet op die van de partner of verwanten die samenwonen met deze persoon.

3.4 Maak de Wmo passend voor mensen met een levenslange levensbrede beperking

Het recente rapport over de houdbaarheid van de WMO richt zich vooral op financiële argumenten. Het stuurt aan op minder maatwerk en op meer inzet op het netwerk van mensen zelf. Dat doet geen recht aan mensen die voor kwaliteit van leven, hun leven lang op de Wmo zijn aangewezen.

- Maak een aangepaste aanpak voor mensen met een levenslange en levensbrede beperking, zonder eigen bijdrage.
- Waarborg kwaliteit van leven als uitgangspunt, niet kostenbeheersing. Behoud maatwerk.
- Voer geen inkomens- en vermogensafhankelijk eigen bijdrage in.

Belangrijke elementen daarbij zijn: Langdurige indicaties als norm, ondersteuning over domeinen heen, integrale toegang, keuzevrijheid voor het pgb, onafhankelijke indicatiestelling en een vaste ondersteuner.

4. Zet in op een Hoofdlijnakkoord Gehandicaptenzorg met een bijpassende begroting

Het coalitieakkoord verwijst naar een 'Hoofdlijnakkoord Gehandicaptenzorg' en noemt hier samen met betrokken partijen, waaronder Ieder(in), over in gesprek te willen. Wij zijn hiertoe graag bereid.

Dat is de plek waar naar onze mening bovenstaande punten geborgd moeten worden. Het beoogde financiële doel, zoals opgenomen in het coalitieakkoord, is daarbij niet helpend. Alle belangen moeten worden gehoord. Er moet met grote urgentie voor worden gezorgd dat het aanbod voor zorg en ondersteuning op peil blijft. Niet alleen bij zorginstellingen, maar ook in de thuissituatie. Zorgprofessionals en mensen met een beperking en naasten moeten meer met elkaar in dialoog over het hoe. Ook cliëntenraden hebben op instellingsniveau een rol.

Wij vragen u daarom het volgende:

- Zorg dat er een passende begroting bij het hoofdlijnenakkoord komt.
- Organisaties van mensen met een beperking of chronische ziekte en hun naasten, evenals cliëntorganisaties, moeten bij dat vervolgtraject betrokken zijn en daarvoor adequate financiering krijgen.
- Zet betrokken partijen niet op voorhand het mes op de keel met een financiële taakstelling voor een te bereiken akkoord

Tenslotte willen wij u meegeven dat de grote opgaven waar Nederland voor staat nooit ten koste mogen gaan van het recht op goede zorg en ondersteuning voor mensen met een levenslange en levensbrede beperking.

Structurele achterstelling niet aanpakken of zelfs verder vergroten is in strijd met het VN-verdrag Handicap en Nederland onwaardig.

We hopen dat u deze punten wilt inbrengen en we wensen u een vruchtbaar debat.

Met vriendelijke groet,

Deborah Lauria
Directeur Ieder(in)

Mede namens:

ALS patiëntenvereniging

Alvleeskliervereniging
Nederland

ApneuVereniging

Arnhems platform
chronisch zieken en
gehandicapten

Astma Vereniging

Nederland en Davos

Ataxie Vereniging
Nederland

ieder(in)

Bechterew Patiëntenvereniging 'De Kanaalstreek'	Nationale vereniging voor Fibromyalgiepatiënten	ME/cvs Vereniging
Belangen Vereniging Gehandicapten Peelland	Fragiele X Vereniging Nederland	MECVS Nederland
Belangengroep Gehandicapten Haarlemmermeer	Gehandicaptenplatform Kaatsheuvel-Loon op Zand-De Moer	MS Vereniging Nederland
Belangenvereniging Longfibrosepatiënten Nederland	GehandicaptenPlatform Venray	Myeloproliferatieve Neoplasieën Stichting
Belangenvereniging van Kleine Mensen	Gehandicaptenvereniging Houvast	Naar-Keuze
Bijnierverseniging NVACP Breda-Gelijk!	Helpende Handen	NAH Ontmoetingspunt Almere
Contactgroep Marfan Nederland & aanverwante aandoeningen	Hemochromatose Vereniging Nederland	Nationale Vereniging ReumaZorg Nederland
CP Nederland	Hidradenitis Patiënten Vereniging	Nationale Vereniging Sjögrenpatiënten
Debra Nederland	HIV Vereniging	Nationale Vereniging voor mensen met lupus, APS, sclerodermie en MCTD
Dit Koningskind	HME-MO Vereniging	Nederlandse Christelijke blinden en slechtzienden Belangenvereniging
Dovenschap Nieuwe Stijl DSD Nederland	Hoornvlies Patiënten Vereniging	Nederlandse Coeliakie Vereniging
Duchenne Parent Project Dwarslaesie Organisatie Nederland	Huid Nederland	Nederlandse Cystic Fibrosis Stichting
Dystonie Vereniging	Impuls & Woortblind	Nederlandse Dove Jongeren
Endometriose Stichting	Interstitiële Cystitis Patiëntenvereniging	Nederlandse Federatie van Ouders van Dove Kinderen - met of zonder CI (FODOK)
EpilepsieNL	KansPlus, belangennetwerk verstandelijk gehandicapten	Nederlandse Hypofyse Stichting
Fabry Support & Informatie Groep Nederland	Klub Lange Mensen	Nederlandse Klinefelter Vereniging
Federatie van Gehandicapten Organisaties Limburg	Kruiswerk voor U, Rucphen	Nederlandse Phenylketonurie Vereniging
Fibrodysplasia Ossificans Progressiva Stichting Nederland	Landelijke Pijn Organisatie	Nederlandse Stottervereniging Demosthenes
Fibromyalgie en Samenleving - de	Landelijke Vereniging van Ouderinitiatieven	Nederlandse Vereniging van Hemofilie-Patiënten
	Longfonds	
	LSR - landelijk steunpunt (mede)zeggenschap	
	Lymevereniging	
	Macula Vereniging	

ieder(in)

Nederlandse Vereniging van patiënten met Sternocostoclaviculaire Hyperostosis	Platform Gehandicapten Westland	Reumapatiëntenvereniging Spijkenisse e.o.
Nederlandse Vereniging van Rugpatiënten 'De Wervelkolom'	Platform Gehandicaptenbeleid Heerde	Reumapatiëntenvereniging Tilburg e.o.
Nederlandse Vereniging voor Narcolepsie	Platform VG Regio Zuidoost Brabant	Reumapatiëntenvereniging Zutphen e.o.
Netwerk Rondom Neurofibromatose Vereniging Nederland	Platform Toegankelijk Schouwen-Duiveland	Roosendaals Gehandicapten Platform
Nierpatiënten Vereniging Nederland	Poly-Artrose Lotgenoten Vereniging	RSI-vereniging
Onbeperkt Amersfoort	Prikkelbare Darm Syndroom Belangenorganisatie	Samen TrOtS
Onbeperkt 073	Provinciale Chronisch zieken- en gehandicapten-organisatie Zeeland	Sarcoïdose Belangenvereniging Nederland
Oogvereniging Nederland	Psoriasispatiënten Nederland	SH-Jong
OSCAR Nederland	Reuma Patiënten Vereniging Arnhem e.o.	Sien
Osteoporose Vereniging	Reuma Patiënten vereniging Millingen e.o.	Spierziekten Nederland
Ouder- verwantenvereniging Merwebolder/Lingebolder	ReumActief	Spina Bifida en Hydrocephalus Nederland
Patiënten Vereniging Voor Neuromodulatie	Reumapatiëntenvereniging "De Baronie"	Stedelijk Overleg Lichamelijk Gehandicapten Utrecht
Patiëntenvereniging Aangeboren Hartafwijkingen	Reumapatiëntenvereniging Emmen en omstreken	Stichting AA en PNH contactgroep
Patiëntenvereniging Complex Regionaal Pijn Syndroom	Reumapatiëntenvereniging Harderwijk e.o.	Stichting Adviesraad Chronisch zieken en Gehandicapten beleid Sittard-Geleen
Patiëntenvereniging Fibreuze Dysplasie	Reumapatiëntenvereniging Nijmegen en omgeving	Stichting Adviesraad sociaal domein Houten
Patiëntenvereniging Hoofd Hals	Reumapatiëntenvereniging 's-Hertogenbosch e.o.	Stichting Bariatrie Groep Nederland
Patiëntenvereniging MED-SED	Reumapatiëntenvereniging Sittard, Geleen, e.o.	Stichting Belangen MDL-Patiënten
Per Saldo		Stichting Belangenbehartiging Verstandelijk Gehandicapten Haaglanden
Platform Gehandicapten Leiden		Stichting Centrum Chronisch Ziek en Werk

ieder(in)

Stichting Complex Care United (2CU)	Stichting Patiëntenorganisatie Prader Willi-Syndroom Nederland	Stichting Toegankelijk Meierijstad
Stichting Diagnose Kanker	Stichting PCD Belangengroep	Stichting Toegankelijk Weert
Stichting Downsyndroom	Stichting Pijn-Hoop	Stichting Transman
Stichting ElektroHyperSensitiviteit	Stichting Platform Chronisch zieken Doetinchem	Stichting Tubereuze Sclerosis Nederland
Stichting Gehandicapten Adviesraad Gemeente Raalte	Stichting Platform Gehandicapten Apeldoorn	Stichting Twente Toegankelijk
Stichting Gehandicapten Platform 's-Hertogenbosch	Stichting Platform Gehandicapten Leidschendam-Voorburg	Stichting VoedselAllergie
Stichting Gehandicaptenplatform Hoogeveen	Stichting Platform Gehandicapten Sint Anthonis	Stichting zaVie
Stichting Gehandicaptenplatform Overbetuwe	Stichting Platform Gehandicaptenbeleid Valkenswaard	Stichting Zeldzame Bloedziekten
Stichting Gehandicaptenraad Doesburg e.o.	Stichting Platform Sociaal Domein Hardinxveld-Giessendam	Stichting Zeldzame Ziekten Nederland
Stichting Gehandicaptenraad Hengelo	Stichting Platform VG, regio Midden- en West Brabant	Stomavereniging
Stichting Gilles de la Tourette	Stichting Plotsdoven	Syringomyelie Patiënten Vereniging
Stichting Hoormij.NVVS	Stichting Restless Legs	Toegankelijk Zwolle
Stichting Kabuki Syndroom	Stichting Samen Onbeperkt	Vasculitis Stichting
Stichting Kind en Ziekenhuis	Stichting Sepsis Nederland	Vereniging Afwijkende Heupontwikkeling
Stichting Lynch Polyposis	Stichting Shwachman Syndroom Support Holland	Vereniging Angelman Syndroom Nederland
Stichting Maatjeswerk Autisme	Stichting Steungroep ME en Arbeidsongeschiktheid	Vereniging Anusatresie
Stichting Nederlands Netwerk voor lymfoedeem en lipoeedeem	Stichting Stiebo	Vereniging Cliëntenbelang Amsterdam
Stichting Noonan Syndroom	Stichting Support Stotteren	Vereniging Cornelia de Lange syndroom
Stichting Organo-Psychosyndroom		Vereniging Ernstig Meervoudige Beperkingen

ieder(in)

Vereniging Personen uit
het Autisme Spectrum

Vereniging Platform
Gehandicapten en
Chronisch Zieken
Hilversum

Vereniging van
Reumapatiënten
Amsterdam e.o.

Vereniging van Ehlers-
Danlos Patiënten

Vereniging van
Gehandicapten-
organisaties Rotterdam

Vereniging van
Huntington

Vereniging van Mensen
met Brandwonden

Vereniging van
Rugpatiënten Overijssel

Vereniging van
Scoliosepatiënten

Vereniging van Tietze- en
Costochondritispatiënten

Vereniging voor Mensen
met Constitutioneel
Eczeem

Vereniging Ziekte van
Hirschsprung

Vereniging: Op Weg met
de ander

Volwassenen, Kinderen en
Stofwisselingsziekten
Voorall

Whiplash Stichting
Nederland

ZeldSamen

Zelf regiecentrum
Nijmegen